

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці II

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Науковий журнал

Випуск 3

Берегове 2023

"Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" засновано у листопаді 2021 р. та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ.

Науковий журнал виходить два рази на рік.

Видання включено до «Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» Категорії «Б», наказом Міністерства освіти і науки України № 768 від 20.06.2023 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ (протокол №8 від 31.08.2023 р.)

Редакційна колегія:

Головний редактор – *Бачо Роберт*, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Перший заступник головного редактора – *Пойда-Носик Ніна*, д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Заступник головного редактора, відповідальний редактор – *Макарович Вікторія*, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Заступник головного редактора, відповідальний секретар – *Лоскоріх Габрієлла*, доктор з філософії з обліку і оподаткування, заступник завідувача кафедри обліку і аудиту, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна.

Члени редакційної колегії:

Орлов Ігор – д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, ЗУІ імені Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Внукова Наталія – д.е.н., проф., заслужений економіст України, професор кафедри митної справи та фінансових послуг, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна;

Живко Зінаїда – д.е.н, проф, професор кафедри менеджменту, Львівський державний університет внутрішніх справ, Україна; *Коваленко Юлія* – д.е.н, проф, завідувач кафедри фінансових ринків та технологій, Державний податковий університет, Україна; *Бондарук Таїсія* – д.е.н, проф, заслужений економіст України, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна; *Завербний Андрій* – д.е.н, професор, професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка», Україна;

Вдовенко Наталія – д.е.н., професор, завідувач кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна; *Новіченко Людмила* – к.е.н, доц., доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна;

Феньвеш Вероніка – габілітований доктор наук з галузі економіки, професор, Дебреценський університет, Угорщина; *Махова Рената* – габілітований доктор наук з галузі економіки, доцент, Університет Й. Шельє, Словацька Республіка; *Ілеш Балінт Чобо* – к.е.н, професор, Університет Яноша Наймана, Угорщина;

Дунай Анна – доктор філософії з галузі економіки, професор, Університет Яноша Наймана, Угорщина; *Петі Мартон* – доктор наук з галузі економіки, віце-президент, Національний інститут стратегічних досліджень Угорщини, кафедра соціально-економічної географії та планування міста, Університет Корвінус, Угорщина; *Сас Левенте* – доктор наук з галузі економіки, професор, заступник декана факультету Економіки та бізнес-адміністрування, Клузький університет імені Бабеша-Бойяї, Румунія.

УДК 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т імені Ф. Ракоці ІІ. Берегове, 2023. Вип. 3 (2023). 401 с. Текст укр., англ., угор.

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics.” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук. Статті публікуються на умовах міжнародної ліцензії [Creative Commons Attribution 4.0.](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Acta Academiae Beregsiensiensis. Economics

Tudományos folyóirat

3. szám

Beregszász 2023

Az "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" tudományos folyóirat 2021-ben lett alapítva, és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa határozata alapján jelenik meg.

A tudományos folyóirat évente kétszer jelenik meg.

A **Folyóirat** az Ukrán Oktatási és Tudományos Minisztérium 2023. június 20-án kelt 768. számú rendelete alapján „B” kategóriájú folyóiratnak minősül, melyben publikálhatóak az ukrainai fokozatszerzéshez szükséges tudományos eredmények.

*Kiadáshoz ajánlotta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2023. augusztus 31-i 8. sz. jegyzőkönyv)*

Szerkesztőbizottság:

Főszerkesztő – *Prof. Dr. Bacsó Róbert*, közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Általános főszerkesztő-helyettes – *Prof. Dr. Pojda-Noszik Nina*, közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék professzora, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Főszerkesztő-helyettes, felelős szerkesztő – *dr. Makarovics Viktória*, gazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel és Auditálás Tanszék docense, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Főszerkesztő-helyettes, felelős titkár – *dr. Loszkorih Gabriella*, PhD, tanszékvezető helyettes, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Orlov Igor – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, az Ukrainai Közgazdaságtudományi Akadémia akadémikusa, II. RFKMF, Ukrajna; *Prof. Dr. Vnukova Natália* – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna tiszteletbeli közgazdásza, Vám és Pénzügyi Szolgáltatások Tanszékének professzora, Szemen Kuznyec Harkovi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem, Ukrajna; *Prof. Dr. Zivko Zinaida* – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Menedzsment Tanszék professzora, Lembergi Állami Belügyi Egyetem, Ukrajna; *Prof. Dr. Kovalenko Julia* – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Pénzügyi Piacok és Technológiák Tanszék professzora, Állami Adóegyetem, Ukrajna; *Prof. Dr. Bondárúk Tajiszija* – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna tiszteletbeli közgazdásza, Pénzügyek, Bank és Biztosítás Tanszék vezetője, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; *Prof. Dr. Záverbnij András* – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Külgazdasági és Vámtevékenység Tanszék professzora, Lembergi Nemzeti Politechnikai Egyetem, Ukrajna; *Prof. Dr. Vdovenkó Natália* – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Globális Közgazdaság Tanszék vezetője, Ukrajna Nemzeti Bioerőforrás- és Természetgazdálkodási Egyetem, Ukrajna; *dr. Novicsenko Ljudmila* – gazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel, Auditálás és Adózás Tanszék docense, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; *Dr. habil. Fenyves Veronika* - PhD, egyetemi tanár, tanszékvezető, oktatási dékánhelyettes, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, Kontrolling Tanszék, Debreceni Egyetem, Magyarország; *Dr. habil. Ing. Machová Renáta* – PhD, rektorhelyettes, egyetemi docens, Selye János Egyetem, Szlovákia; *Dr. Illés Bálint Csaba* - PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; *Dr. Dunai Anna* - PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; *Dr. Péti Márton* - PhD, Nemzetstratégiai Kutatóintézet Kutatási, elnökhelyettes; egyetemi docens, Gazdaságföldrajz és városfejlesztés tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem, Magyarország; *Dr. Szász Levente* - PhD, egyetemi tanár, dékánhelyettes, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézet, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia.

ETO 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics: tudományos folyóirat / szerk.: R. Bacsó, N. Pojda-Noszik, V. Makarovics. II. RFKMF. Beregszász, 2023. 3. szám (2023). 401 c.

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics.” tudományos folyóiratban a doktoranduszok, posztgraduális hallgatók, kutatók és gyakorlati szakemberek tudományos kutatásait tesszük közzé. A tanulmányok [Creative Commons Attribution 4.0.](#) c. nemzetközi licence alapján jelennek meg

A nyomtatott tömegetájékoztatói eszközök állami nyilvántartásba vételéről szóló igazolás száma

KB 25089-15029P 2021. november 8.

Tudományos folyóirat alapítója:

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Cím: 90202, Beregszász, Kossuth tér 6.

A tudományos folyóirat hivatalos honlapja:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

**Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College
of Higher Education**

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Scientific journal

Volume 3

Berehove 2023

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” was founded in November, 2021 and is published by the decision of the Scientific Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

The scientific journal is published twice a year.

The **journal** is included in Category "B" according to the "**List of scientific professional editions of Ukraine**, in which the results of dissertations for the degree of Doctor of Science and Ph.D. can be published", by order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 768 dated 20.06.2023.

Recommended for publication by the Academic Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (protocol No. 8 dated August 31, 2023)

Editorial board:

Editor-in-Chief – *Bacho Robert*, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;

First Deputy Editor-in-Chief – *Poyda-Nosyk Nina*, Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;

Deputy Editor-in-Chief, managing Editor – *Makarovykh Viktoriia*, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine.

Deputy Editor-in-Chief, responsible secretary – *Gabriella Loskorikh*, Candidate of Economic Sciences, Deputy Head of the Accounting and Auditing Department, FR II THCHE, Ukraine

Editorial Board Members:

Ihor Orlov - Doctor of Economics, Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, FR II THCHE, Ukraine; *Nataliia Vnukova* - Doctor of Economics, Professor, Honored Economist of Ukraine, Professor at the Department of Customs Affairs and Financial Services, Symon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine; *Zinaida Zhyvko* - Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Management, Lviv State University of Internal Affairs, Ukraine; *Yuliia Kovalenko* - Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Financial Markets and Technologies, State Tax University, Ukraine; *Taisiia Bondaruk* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; *Andrij Zaverbnyj* - Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Foreign Trade and Customs of the Lviv Polytechnic National University, Ukraine; *Natalia Vdovenko* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Global Economy, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine; *Liudmyla Novichenko* - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting, Auditing and Taxation, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; *Fenyves Veronika* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Head of the Department of Controlling, University of Debrecen, Hungary; *Makhova Renata* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor, J. Selye University, J. Selye University, Slovak Republic; *Illés Bálint Csaba* - Candidate of Sciences in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; *Dunay Anna* - Doctor Philosophy in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; *Peti Marton* - Doctor Philosophy in Economics, vice-president, Research Institute for National Strategy, Hungary; associate professor, department of geography and planning, corvinus university of budapest, Hungary; *Szász Levente* – Doctor of Management, Professor, Deputy Dean at the Faculty of Economics and Business Administration, Babeş-Bolyai University, Romania.

UDC 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics: scientific journal / editor. : R. Bacho, N. Poyda-Nosyk, V. Makarovykh. FR II THCHE. Berehove, 2023. Vol. 3 (2023) 401 p. Text Ukrainian, English, Hungarian.

Scientific journal "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics." intended for scientists, doctoral students, post-graduate students, practitioners and a wide range of readers who are interested in issues in the field of economic sciences. Articles are published under the terms of the [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) International License.

*State registration certificate of a printed mass media
Series KV No. 25089-15029P dated November 8, 2021.*

The founder of the scientific journal is

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Correspondence address: Kossuth sq.6, Berehove, Zakarpattia region, Ukraine, 90202

The official website of the scientific journal:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2023



ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Вдовенко Н., Коваль В., Зось-Кіор М. Регулювання сільського розвитку для імпортозаміщення аграрної продукції з урахуванням децентралізації та впливу міжнародної торгівлі	13
Ганусич В., Солнокі П. Кореляційний аналіз інфляції та безробіття в Україні та країнах Європейського союзу	25
Потокі Г., Лоскоріх Г., Перчі О. Виклики менеджменту мікро- та малих підприємств: статистичний аналіз в Україні та Угорщині	39
Толмейнер Г., Гашпар Ш., Товт М. Оцінка бережливості процесів вирощування молочних корів із розробкою математичної моделі	54
Нікош Б.-Р., Керестуш Г., Панкотай Ф.-М. Аналіз маркетингової діяльності угорських постачальників сфери розміщення та малих підприємств громадського харчування у соціальних мережах на основі Lean-принципів	65
Макларі Е. Економічне порівняння класичних автомобілів з електромобілями	75
Еперьські З. Енергетична економіка Угорщини та Австрії в умовах трансформації глобального середовища	86
Горват А-Б. Використання хмарних рішень та аналіз їх впливу на угорський малий та середній бізнес	101
Барабашне Карпаті Д., Чакне Філеп Ю. Компетенції студентів та очікування роботодавців щодо компетентностей у підготовці вчителів з економіки	112
Феєш Н. Стан української економіки під час епідемії коронавірусу	122
Мохачі М., Феньеш Г. Кар'єрні та сімейні плани студентів вищої освіти як фактори ризику для управління персоналом їхніх майбутніх роботодавців	140
Боджаар-Урбан Є., Барці Ю. Економічна ефективність інновацій в закладах культури: на прикладі музеїв	158
Череп А., Воронкова В., Андрюкайтене Р. Денисенко М. Соціально-економічна безпека у контексті міжнародного економічного клімату задля забезпечення конкурентоспроможності економіки	172
Череп О., Бехтер Л., Таболкін В. Методи безперервного професійного розвитку персоналу підприємств	180



РОЗДІЛ 2. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

Бачо Р., Вірліч Ш. Аналіз бізнес-процесів компанії: досвід в Україні та міжнародна практика	188
Пойда-Носик Н., Неймет Е., Калман Б.-Г. Конативний підхід до формування фінансової особистості	201
Кучеркова С., Матвієнко Г. Державна підтримка та регуляторні заходи для розвитку штучного інтелекту в енергетичному секторі України	215
Будої Е. Деніч Е. Фінансова сміливість покоління Z	227
Керешші Л.-І., Максим Дьєрдьне Надь Т. Пенсійна система Угорщини: демографічні виклики та превентивні заходи для їх подолання	242
Огородник В., Варцаба В., Макарович В. Капітальні інвестиції в нерухомість України у сучасних реаліях	258
Піоноро Р., Шебештьєн З. Інтегративний огляд критеріїв ранжування управління портфелем проєктів для розуміння процесу прийняття рішень	271
Олейнікова Л., Лищенко О. Європейський досвід формування механізмів зменшення адміністративного навантаження на платників податків	288

РОЗДІЛ 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Хомин П. Капітал і податкова політика: камо грядеши?	299
Вигівська І., Грицак О., Шебештьєн Е. Організаційно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку та аудиту операцій з інвестиційною нерухомістю	308
Фіреді-Філеп Ю., Варконіне Югас М. Облік доходів за національними та міжнародними стандартами в Угорщині	328
Кошіль А., Мельянова Л. Управлінська звітність в інформаційно-технологічному забезпеченні	338
Лоскоріх Г. Особливості професії податкового консультанта в Угорщині	345
Стащенко Ю., Гавриловський О. Міжнародний досвід з питань трансфертного ціноутворення	358
Борзан А., Кардош Б. Оцінка здобувачами викладання облікових дисциплін із застосуванням цифрових технологій	368
Товт Е., Вереш Д. Деякі особливості функціонування та управління церквами в Угорщині: облікові аспекти	382
Вимоги до оформлення публікацій	393



TARTALOM

1.FEJEZET. NEMZETI ÉS REGIONÁLIS GAZDASÁG

Vdovenkó N., Kovály V., Zosz-Kior M. Vidékfejlesztés szabályozása a mezőgazdasági termékek import helyettesítésére, figyelembe véve a decentralizációt és a nemzetközi kereskedelem befolyását	13
Hanuszics V., Szolnoki P. Az infláció és a munkanélküliség közti korreláció elemzés Ukrajnában és az Európai Unió országaiban	25
Pataki G., Loszkorih G., Pércsi O. A mikro- és kisvállalkozások menedzsment kihívásai: statisztikai elemzés Ukrajnában és Magyarországon	39
Thalmeiner G., Gáspár S., Tóth M. A tejelő tehenek nevelési folyamatainak takarékoságának értékelése matematikai modellezés segítségével	54
Nyikos B.-R., Keresztes G., Pankotay F.- M. A magyar szállásadók és vendéglátó kkv-k közösségi média marketing tevékenységének elemzése a LEAN elvek alapján	65
Maklári E. A hagyományos meghajtással működő és az elektromos autók gazdasági összehasonlítása	75
Eperjesi Z. Magyarország és Ausztria energiagazdasága az átalakulóban lévő globális környezetben	86
Horváth Á-B. A magyarországi KKV-k által alkalmazott felhő-alapú megoldások és annak hatásainak elemzése	101
Barabásné Kárpáti D., Csákné Filep Ju. Hallgatói kompetenciák és munkáltatói kompetenciaelvárások a közgazdásztanár-képzésben	112
Fejes N. Az Ukrán gazdaság helyzete a koronavírus-járvány idején	122
Mohácsi M., Fényes H. Felsőoktatási hallgatók karrier- és családtervei, mint kockázati tényezők jövőbeli munkaadók HR-menedzsmentje számára	140
Bodzsár-Urbán É., Bárczi Ju. A kulturális intézmények innovációinak gazdasági eredményessége: a múzeumok példáján	158
Cserep A., Voronkova V., Andrukájtene R, Deniszenkó M. Társadalmi-gazdasági biztonság a nemzetközi gazdasági környezet összefüggéseiben a gazdaság versenyképességének biztosításához	172
Cserep O., Behter L., Tabolkin V. A vállalati személyzet folyamatos szakmai fejlődésének módszerei	180



2. FEJEZET. PÉNZÜGY ÉS BANK

Bacsó R., Virlics S. A vállalat üzleti folyamatainak elemzése: Ukrajnai tapasztalat és nemzetközi gyakorlat	188
Poyda-Nosyk N., Németh E., Kálmán B.-G. A pénzügyi személyiség célzott vizsgálata három korcsoportban	201
Kucserková Sz., Mátvienko G. Állami támogatás és szabályozási intézkedések a mesterséges intelligencia fejlesztésére az ukrán energiaszektorban	215
Budai E. Denics E. A Z generáció pénzügyi bátorsága	227
Kőrössy L.-I., Makszim Györgyné Nagy T. Magyarország nyugdíjrendszere, demográfiai trendekből adódó kihívásai és az azokkal szembeni intézkedések	242
Ohorodnik V., Varcaba V., Makarovics V. Tőkebefektetések a jelenkori ukrajnai ingatlanpiacon	258
Pionório P., Sebestyén Z. A projektportfólió-kezelés rangsorolási kritériumainak integrált áttekintése a döntéshozatali folyamat megértéséhez	271
Olejnikova L., Liscenkó O. Európai tapasztalatok az adófizetők adminisztratív költségeit csökkentő mechanizmusok kialakításában	288

3. FEJEZET. SZÁMVITEL ÉS ADÓÜGY

Homin P. Tőke- és adópolitika: merre jár?	299
Vigivszka I., Hricák O., Sebestény E. Befektetési ingatlannal lebonyolított ügyletek könyvelésének, könyvvizsgálatának szervezési és módszertani támogatása	308
Füredi-Fülöp Ju., Várkonyiné Juhász M. Bevétel elszámolás a magyar nemzeti és a nemzetközi számviteli szabályozásban	328
Kosily A., Melyánkova L. Vezetői jelentéskészítés az információs technológiai támogatás rendszerében	338
Loszkorih G. Az adótanácsadói szakma sajátosságai Magyarországon	345
Sztasenkó J., Havrolovszkij O. Nemzetközi transzferárazási tapasztalat	358
Borzán A., Kardos B. A digitális módszerekkel támogatott számvitel tanítás hallgatói minősítése	368
Tóth E., Vörös Gy. Az egyházi működés és gazdálkodás néhány sajátossága Magyarországon: számviteli aspektusok	382
Publikációs követelmények	393



CONTENT

CHAPTER 1. NATIONAL AND REGIONAL ECONOMY

Vdovenko N., Koval V., Zos-Kior M. Regulation of agricultural development for import substitution of agricultural products taking into account decentralization and impact of international trade	13
Hanusych V., Solnoki P. Correlational analysis of inflation and unemployment in Ukraine and the countries of the European Union	25
Pataki G., Loskorikh G., Perchy O. Managerial challenges for micro and small enterprises: statistical analysis in Ukraine and Hungary	39
Thalmeiner G., Gáspár S., Tóth M. Lean performance evaluation of dairy cow farming processes with mathematical model development	54
Nyikos B.-R., Keresztes G., Pankotay F.-M. Analysis of social media marketing activities of Hungarian accommodation providers and catering SME's from the aspect of lean principles	65
Maklári E. Economic comparison between conventionally powered and electric cars	75
Eperjesi Z. The energy economy of Hungary and Austria in the conditions of the transformation of the global environment	86
Horváth Á-B. Cloud-based solutions used by hungarian SMEs and analysis of its effects	101
Barabásné Kárpáti D., Csákné Filep Ju. Competences of students and expectations of employers regarding competencies in the training of teachers in economics.	112
Fejes N. The situation of the Ukrainian economy during the coronavirus pandemic	122
Mohácsi M., Fényes H. Career and Family Plans of Higher Education Students as Risk Factors for their future employers' HR Management	140
Bodzsár-Urbán É., Bárczi Ju. Economic efficiency of innovations in cultural institutions: the case of museums	158
Cherep A., Voronkova V., Andriukaitene R., Denysenko M. Socio-economic security in the context of the international economic climate to ensure the competitiveness of the economy	172
Cherep O., Bexhter L., Tabolkin V. Methods of continuous professional development of enterprise personnel	180



CHAPTER 2. FINANCE AND BANKING

Bacho R., Virlich S. Analysis of company's business processes: experience in Ukraine and international practices	188
Poyda-Nosyk N., Németh E., Kálmán B.-G. A conative approach to financial personality	201
Kucherkova S., Matvienko G. State support and regulatory measures for the development of artificial intelligence in the energy sector of Ukraine	215
Budai E., Denich E. The financial bravery of generation Z	227
Kőrössy L.-I., Makszim Györgyné Nagy T. Hungary's pension system: demographical challenges and preventive measures	242
Ohorodnyk V., Vartsaba V., Makarovych V. Real Estate Capital Investments in Ukraine in the Modern Realities	258
Pionório P., Sebestyén Z. An integrative review of project portfolio management ranking criteria - understanding better the decision-making process	271
Oleynikova L., Lyshchenko E. European experience of reducing the administrative burden on taxpayers	288

CHAPTER 3. ACCOUNTING AND TAXATION

Khomyn P. Capital and tax policy: Quo Vadis?	299
Vyhivska I., Hrytsak O., Shebeshten E. Organizational and methodological support for accounting and auditing of the investment real estate transactions	308
Füredi-Fülöp Ju., Várkonyiné Juhász M. Accounting of revenue in Hungarian national and international accounting regulations	328
Koshil A., Meliankova L. Managerial reporting in information technology support	338
Loskorikh G. Features of the tax consultant profession in Hungary	345
Stashenko Yu., Gavrylovskiy O. International experience in transfer pricing	358
Borzán A., Kardos B. Students' opinion of digital accounting teaching	368
Tóth E., Vörös Gy. Some features of church operation and management in Hungary: accounting aspects.	382
General requirements for manuscripts	393

DOI <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-3-338-344>
УДК 657.37

Аделіна КОШІЛЬ

здобувачка вищої освіти,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-5301-0427

Людмила МЕЛЬЯНКОВА

к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0001-5836-9554

УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ

***Анотація.** Важливим аспектом у процесі управлінського звітнього обліку на підприємствах є ефективне використання інформаційно-технологічних ресурсів. Сучасне бізнес-середовище стає все більш складним і вимагає оперативного та точного аналізу даних для прийняття стратегічних рішень. Метою даного дослідження є вивчення того, як використання інформаційних технологій допомагає покращити процес збору, аналізу та представлення даних в управлінських звітах. У роботі розглянуто роль інформаційних технологій у забезпеченні ефективного збору, обробки та аналізу даних, необхідних для управлінської звітності; важливі аспекти інформаційно-технологічного забезпечення управлінської звітності, включаючи використання спеціалізованих програм, систем управління даними, аналітичних інструментів та хмарних технологій. Ці засоби дозволяють швидко та ефективно обробляти великі обсяги даних, виконувати комплексний аналіз та забезпечувати зрозумілу інформацію для прийняття управлінських рішень. Також визначено, що впровадження сучасних інформаційно-технологічних рішень сприяє підвищенню ефективності управлінської діяльності, зниженню ризиків та покращенню прийняття рішень. Досліджено переваги інформаційно-технологічного підходу до управлінської звітності, такі як зменшення часу на формування звітів, поліпшення точності та надійності даних, забезпечення доступності інформації для різних рівнів управління та підвищення аналітичних можливостей. У підсумку, запропоновано високоцінний огляд ролі інформаційно-технологічного забезпечення в управлінській звітності і наголошено на необхідності використання сучасних технологій для ефективного управління організацією, прийняттю обґрунтованих рішень та досягненню стратегічних цілей з метою досягнення конкурентної переваги та успіху в динамічному бізнес-середовищі. Усі ці аспекти роблять дану роботу цікавою для менеджерів та фахівців, які цікавляться використанням інформаційно-технологічних рішень для поліпшення управлінської звітності та досягнення стратегічних цілей своєї організації.*

***Ключові слова:** управлінська звітність, інформаційно-технологічне забезпечення, програмні засоби, управлінські рішення, управлінська діяльність, автоматизація управлінського обліку.*

JEL Classification: M14, M41

***Absztrakt.** A vállalkozások vezetői számvitelének folyamatában fontos szempont az információs technológiai erőforrások hatékony felhasználása. A modern üzleti környezet egyre összetettebbé válik, ezért gyors és pontos adatelemzést igényel a stratégiai döntéshozatalhoz. A tanulmány célja annak tanulmányozása, hogy az információs technológia alkalmazása hogyan segíti elő az adatok gyűjtésének, elemzésének és a vezetői jelentésekben való bemutatásának folyamatát. A tanulmány*



megvizsgálja az információs technológiák szerepét a vezetői jelentéskészítéshez szükséges adatok hatékony gyűjtésében, feldolgozásában és elemzésében; a vezetői jelentéskészítés informatikai támogatásának fontos szempontjait, ideértve a speciális programok, adatkezelő rendszerek, elemző eszközök és felhőtechnológiák használatát. Ezek az eszközök lehetővé teszik nagy mennyiségű adat gyors és hatékony feldolgozását, komplex elemzések elvégzését, valamint egyértelmű információk biztosítását a vezetői döntések meghozatalához. Megállapítást nyert az is, hogy a korszerű informatikai megoldások bevezetése hozzájárul az irányítási tevékenység hatékonyságának növeléséhez, a kockázatok csökkentéséhez és a döntéshozatal javításához. Tanulmányoztuk a vezetői jelentéskészítés informatikai megközelítésének előnyeit, mint például a jelentések elkészítésére fordított idő csökkentését, az adatok pontosságának és megbízhatóságának javítását, az információk elérhetőségének biztosítását a vezetés különböző szintjei számára, valamint az elemzési képességek növelését. Ennek eredményeként értékes áttekintést kapunk az információs technológiai támogatás szerepéről a vezetői jelentéskészítésben, valamint a modern technológiák alkalmazásának szükségességéről a szervezet hatékony irányításához, a megalapozott döntések meghozatalához és a stratégiai célok eléréséhez a versenyelőny és a vállalati siker elérése érdekében egy dinamikus fejlődő üzleti környezetben. Mindezek a szempontok teszik érdekessé ezt a munkát azon vezetők és szakemberek számára, akik érdeklődnek az információs technológiai megoldások alkalmazásában a vezetői jelentéskészítés javítása és szervezetük stratégiai céljainak elérése érdekében.

Kulcsszavak: vezetői jelentéskészítés, informatikai támogatás, szoftverek, menedzsment megoldások, menedzsment tevékenység, vezetői számvitel automatizálása.

Abstract. An important aspect of managerial reporting in enterprises is the efficient utilization of information technology resources. The modern business environment is becoming increasingly complex and demands prompt and accurate data analysis for strategic decision-making. The aim of this research is to investigate how the use of information technologies helps improve the process of data collection, analysis, and presentation in managerial reports. The paper explores the role of information technology in enabling effective data collection, processing, and analysis necessary for managerial reporting. It highlights the crucial aspects of IT infrastructure for managerial reporting, including the use of specialized software, data management systems, analytical tools, and cloud technologies. These tools enable quick and efficient processing of large volumes of data, perform comprehensive analysis, and provide actionable information for managerial decision-making. Furthermore, it is identified that the implementation of modern information technology solutions contributes to enhanced managerial efficiency, risk reduction, and improved decision-making. The advantages of the IT approach to managerial reporting are examined, such as reduced reporting time, improved data accuracy and reliability, accessibility of information for various management levels, and enhanced analytical capabilities. In conclusion, a valuable overview of the role of information technology in managerial reporting is presented, emphasizing the necessity of utilizing modern technologies for effective organizational management, informed decision-making, and the achievement of strategic goals to attain competitive advantage and success in a dynamic business environment. All these aspects make this work interesting for managers and professionals interested in leveraging information technology solutions to enhance managerial reporting and achieve their organization's strategic objectives.

Keywords: managerial reporting, information technology infrastructure, software tools, managerial decisions, managerial activity, automation of management accounting.

Постановка проблеми. Управлінська звітність є невід'ємною частиною ефективного управління підприємством. Забезпечення якісної та точної інформації в управлінських звітах є ключовим фактором для прийняття обґрунтованих стратегічних рішень. Однак, у сучасному бізнес-середовищі, що

характеризується швидкими змінами та великим обсягом даних, виникають складнощі у зборі, аналізі та представленні інформації в управлінських звітах.

Інформаційно-технологічне забезпечення може відігравати важливу роль у поліпшенні процесу управлінської звітності. Однак, багато підприємств стикаються з питаннями, пов'язаними з вибором та впровадженням відповідних інформаційних технологій для оптимізації процесу збору, обробки та аналізу даних. Необхідно розглянути різні аспекти інформаційно-технологічного забезпечення, включаючи використання спеціалізованих програм, систем управління даними, аналітичних інструментів та хмарних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато наукових праць вітчизняних та зарубіжних науковців присвячено дослідженню застосування інформаційних технологій в управлінському обліку. Серед вітчизняних дослідників, які внесли вагомий внесок у цю тему, можна виокремити М.М. Бенько, Л.В. Гуцаленко, Н.С. Марушко, Д.С. Лозовицький, Г.М. Воляник, С.В. Івахненко, С.О. Левицька, В.Д. Шківр та Н.В. Антоненко. Зарубіжні дослідники, такі як Д. Баррі, У. Бек, С. Діпіаза, Р. Екклз, Б. Лева, Д. Уїтні, Л. Лесков, Н. Наумов та інші, також приділяли увагу автоматизації управлінського обліку.

Аналіз сучасного стану досліджень у цій сфері свідчить про значний інтерес науковців і практиків до використання інформаційних технологій в управлінському обліку підприємств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри велику кількість публікацій вітчизняних і зарубіжних науковців, дослідження з автоматизації управлінського обліку на підприємствах України та вибору оптимального програмного продукту у сучасних умовах економічного розвитку ведення даного виду обліку характеризуються обмеженістю використання інформаційних технологій для управлінського обліку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті дослідження ролі і впливу інформаційно-технологічного забезпечення на процес управлінської звітності в організаціях. Стаття спрямована на вивчення та аналіз сучасних тенденцій, методів і інструментів використання інформаційних технологій для забезпечення ефективності та якості управлінської звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах господарювання велика увага приділяється всім аспектам інформаційного забезпечення діяльності підприємств. Інформація виступає основним фактором, що впливає на фінансово-господарські процеси на мікро- та макрорівнях. Управлінський облік, зокрема, знаходиться в постійно змінюваному середовищі, адже структура підприємства, сфери діяльності та масштаби бізнесу зазнають впливу зовнішнього середовища. Розвиток інформаційних технологій, зі свого боку, сприяє використанню нових інструментів у системі управлінського обліку, розширюючи спектр завдань та забезпечуючи більш оперативний збір та обробку інформації, доповнюючи можливості та формати інформації [1; 34].

Технологічне забезпечення управлінської звітності включає в себе використання різних інформаційних технологій та програмних засобів для збору,



обробки, аналізу та представлення даних управлінського обліку. Ці технології сприяють автоматизації процесів звітності та полегшують доступ до потрібної інформації для прийняття управлінських рішень.

У статті Н.Л. Шишкової щодо перспектив ІТ-модернізації бухгалтерського обліку серед переваг цифровізації управлінського обліку наводяться наступні напрями:

- забезпечення оперативного пошуку та обробки інформації та ведення обліку в режимі реального часу;
- синтез та розширена мова бухгалтерської звітності різних сфер бізнесу;
- хмарні технології обробки та зберігання інформації;
- оперативність контролю помилок;
- візуалізація процесів та результатів;
- м'які цифрові інфраструктури;
- резервне копіювання даних [2].

Одним з ключових елементів технологічного забезпечення управлінської звітності є використання спеціалізованого програмного забезпечення, такого як системи управління підприємством (Enterprise Resource Planning), бізнес-аналітичні системи, системи бюджетування та планування. Ці системи дозволяють ефективно збирати дані з різних джерел, створювати звіти, виконувати аналіз та візуалізацію даних.

Технологічне забезпечення також включає в себе застосування хмарних технологій, що дозволяють зберігати дані в хмарних сервісах і мати доступ до них з будь-якого місця та пристрою. Це спрощує обмін інформацією між різними підрозділами підприємства і забезпечує швидкий доступ до актуальних даних.

Крім того, технологічне забезпечення може включати використання бізнес-інтелекту і аналітичних інструментів для поглибленого аналізу даних та виявлення залежностей та тенденцій. Це дозволяє керівникам отримувати більш детальну інформацію про фінансовий стан і результати діяльності підприємства.

Для поліпшення управлінського обліку та складання управлінської звітності, на ринку програмних продуктів пропонується широкий вибір пакетів програм. В Україні ринок інформаційних систем представлений різноманітними автоматизованими системами обліку. У таблиці 1 наведено найбільш відомі та адаптовані до вітчизняної практики програмні продукти та їх переваги. Варто зазначити, що кількість таких систем постійно зростає, а разом з цим розширюється їхня функціональна спроможність.

Для керівників підприємств виникає важливе питання щодо вибору системи для автоматизації управлінського обліку, який є основою успішної діяльності бізнесу. Вірний вибір системи є важливим кроком у максимізації ефективності ведення облікової діяльності, що є необхідним у розвитку підприємства в інноваційному напрямку [3].

Одним із провідних продуктів для забезпечення автоматизації управлінської діяльності бізнесу, на нашу думку, є "BAS Комплексне управління підприємством".

Таблиця 1

Переваги програмних продуктів для управлінського обліку*

Програмний продукт	Характеристика
Парус ERP	Програмні рішення для управління підприємствами малого та середнього бізнесу, а також програмні продукти для автоматизації управління крупними підприємствами та планування їхньої діяльності у різних сферах бізнесу
Дебет Плюс	Повний набір програмного забезпечення, який надає всі необхідні функції для обліку, включає модуль "Управлінський облік". Ця система має модульну структуру, що дозволяє розширювати готову робочу конфігурацію за допомогою додаткових модулів
Універсал	Програмний комплекс дозволяє поєднати різноманітні облікові завдання, такі як бухгалтерський, оперативний і виробничий облік, в одному інформаційному просторі. Цей комплекс має міцну багаторівневу архітектуру, яка дозволяє його адаптувати до специфіки будь-якого підприємства без необхідності внесення змін до програмного коду. Унікальна архітектура також дозволяє модернізувати комплекс до масштабної системи, не змінюючи структуру бази даних
Інфо-підприємство	Платформа має здатність повністю контролювати фінансово-господарську діяльність підприємства та спрямована на забезпечення індивідуального підходу до клієнтів. Виробник пропонує можливість повної або часткової адаптації програмного забезпечення відповідно до потреб кожного користувача
DeloPro	Програмний продукт дозволяє користувачам самостійно вносити зміни до програми відповідно до нормативно-законодавчих вимог та власних потреб. Робота з програмою здійснюється через web-інтерфейс, що забезпечує зручність і доступність користування
SAP R/3 модуль CO	Корпоративна бізнес-система включає в себе взаємопов'язані прикладні модулі, які підтримують різні бізнес-процеси

*Сформовано авторами за джерелами [4; 5]

"BAS Комплексне управління підприємством" є інтегрованим рішенням, що охоплює основні аспекти управління та обліку. Це комплексне рішення дозволяє створити єдину інформаційну систему для ефективного управління різними аспектами діяльності малих і середніх підприємств. "BAS Комплексне управління підприємством" сприяє підвищенню продуктивності роботи всіх відділів підприємства та поліпшенню взаємодії між підрозділами.

"BAS Комплексне управління підприємством" включає такі підсистеми для комплексного вирішення задач:

- Управління фінансами. Продукт має функціональність для створення і контролю заявок на витрати, включаючи оплату. Також реалізовано облік розрахунків з банком за еквайрингові операції, включаючи реєстрацію платежів, повернень, а також звітів від банків. Це дозволяє відстежувати кожну операцію від проведення платежу до надходження коштів на рахунок.

Продукт також забезпечує облік фінансових результатів за напрямками діяльності, що можуть бути гнучко налаштовані, залежно від потреб підприємства, таких як точки продажу, асортимент або проекти. Крім того,



програма підтримує опис правил розподілу собівартості і виторгу від продажів за різними напрямками діяльності, що базуються на аналізі продажів.

- Бюджетування. Програма забезпечує зручне налаштування структури бюджетів за допомогою "табличної моделі бюджетування", інтегрованої з різноманітними інструментами автоматичного розрахунку бюджетних статей. Можливе використання до 6 аналітичних параметрів для кожної статті бюджету. Відображення, редагування та збереження бюджетних примірників здійснюються в одній зручній формі. Програма також зберігає історію змін значень бюджетних статей.

Розрахунок планових показників виконується шляхом редагування бюджету та можливості використання розрахунків за формулою з різних джерел даних. Опція версіонування дозволяє порівнювати, згортати, видаляти та відкатуватись до попередніх версій бюджетів. Ці можливості спрощують впровадження та коригування обраних бюджетних моделей, забезпечуючи оптимізацію процесу.

- Моніторинг та аналіз показників діяльності підприємства. Програма надає можливості створення ієрархічної моделі цілей та цільових показників, а також включає інструменти для моніторингу ключових показників діяльності (KPI).

- Регламентований облік. Продукт надає користувачеві набір стандартних звітів, які дозволяють аналізувати залишки, обороти рахунків та проводки в різних аналітичних розрізах. За допомогою налаштувань групування, відбору і сортування інформації користувач може формувати звіти, враховуючи специфіку діяльності організації та виконуваних функцій.

Програма включає обов'язкові (регламентовані) звіти, які призначені для подання власникам організації та контролюючим державним органам, такі як форми звітності та податкові декларації. У разі, якщо нормативними документами передбачена можливість, регламентовані звіти можуть бути експортовані у електронному форматі [6].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Інформаційно-технологічне забезпечення є невід'ємною складовою управлінської звітності на підприємствах. Використання інформаційних технологій дозволяє покращити процес збору, аналізу та представлення даних управлінських звітів, сприяє підвищенню ефективності управлінської діяльності та прийняттю обґрунтованих рішень. Впровадження сучасних інформаційно-технологічних рішень має переваги, такі як зменшення часу на формування звітів, поліпшення точності та надійності даних, забезпечення доступності інформації для різних рівнів управління та підвищення аналітичних можливостей.

На основі проведеного дослідження можна визначити кілька перспективних напрямків для подальших досліджень:

1. Дослідження нових технологій: Розвиток інформаційних технологій постійно прогресує, тому варто досліджувати нові технології, які можуть покращити процес управлінської звітності, такі як штучний інтелект, машинне навчання та інші.

2. Дослідження впливу інформаційно-технологічного забезпечення на стратегічні рішення: Варто вивчити, як використання інформаційних технологій

управлінської звітності впливає на прийняття стратегічних рішень підприємства і як це сприяє досягненню стратегічних цілей.

3. Дослідження впливу культури підприємства на інформаційно-технологічне забезпечення: Варто дослідити, як культура організації впливає на впровадження і використання інформаційних технологій управлінської звітності та як можна створити сприятливе середовище для їх успішної імплементації.

4. Дослідження викликів та перешкод: Варто проаналізувати перешкоди та виклики, з якими стикаються підприємства під час впровадження інформаційно-технологічного забезпечення управлінської звітності, і розробити рекомендації щодо їх подолання.

Ці напрямки досліджень можуть сприяти подальшому розвитку управлінської звітності в інформаційно-технологічному контексті та забезпечити підприємствам більш точну, швидку та ефективну інформацію для прийняття стратегічних рішень.

Список використаних джерел

1. Афанас'єва І. Інформаційна система управлінського обліку в умовах діджиталізації економіки. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління»*. 2021. № 49. С. 32–41. URL: <http://surl.li/knifo> (дата звернення: 16.05.2023).
2. Шишкова Н.Л. Перспективи ІТ-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практики. URL: <https://doi.org/10.33271/ev/67.146> (дата звернення: 16.05.2023).
3. Знамеровська А., Король С. Інформаційні технології управлінської звітності. *Молодий вчений*. 2019. Т. 11, № 75. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-107> (дата звернення: 21.05.2023).
4. Аналоги програми 1С для обліку в Україні. URL: <http://surl.li/gkyip> (дата звернення 21.05.2023 р.).
5. Добровольська О.А., Ковова І.С. Вітчизняні засоби автоматизації обліку і контролю розрахунків з постачальниками. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія «Економічні науки», № 11, 2018. URL: <http://surl.li/knifn> (дата звернення 23.05.2021 р.).
6. BAS Комплексне управління підприємством. *BAS. Рішення BAS*. URL: <http://surl.li/knifj> (дата звернення: 27.05.2023).

References

1. Afanasieva, I. (2021). Information system of management accounting in the conditions of digitalization of the economy. *ECONOMICS AND MANAGEMENT: Collection of scientific works*, (49), 32–41. <http://surl.li/knifo> (accessed 16 May 2023) [in Ukrainian]
2. Shyshkova, N. (2019). Perspectives of IT-modernization of accounting: actualization of theory and practice. *Economics Bulletin*, (3 (67)), 146–159. <https://doi.org/10.33271/ev/67.146> (accessed 16 May 2023) [in Ukrainian]
3. Znamerovska, A., & Korol, S. (2019). Information technology management reporting. *Young Scientist*, 11(75). <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-107> (accessed 21 May 2023) [in Ukrainian]
4. *Analogues of the 1C program for accounting in Ukraine*. 1C PROJECT. <http://surl.li/gkyip> (accessed 21 May 2023) [in Ukrainian]
5. Kovova, I., & Dobrovolska, O. (2018). Domestic automation tools for accounting and calculations control with counterparties. *International Scientific Journal "Internauka". Series: "Economic Sciences"*, (11). <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2018-11-4320> (accessed 23 May 2023) [in Ukrainian]
6. *BAS Comprehensive Enterprise Management*. BAS. Solution of BAS. <http://surl.li/knifj> (accessed 27 May 2023) [in Ukrainian]

УДК 330
А19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці ІІ. Берегове, 2023. Вип. 3 (2023). 401 с. Текст укр., англ., угор.

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії.

Технічна редакція:
Вікторія МАКАРОВИЧ

Відповідальний за випуск:
Роберт БАЧО

Коректура англomовного тексту
Ніна ПОЙДА-НОСИК

Обкладинка:
Габор ПОТОКІ
УДК:

Бібліотечно-інформаційний центр «Опаці Черє Янош» при
Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці ІІ

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія KB №25089-15029P від 08.11.2021 р.

Засновник наукового журналу:
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.
Адреса: 90200 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.
Офіційний сайт наукового журналу:
<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ, 90202, м.Берегове, пл. Кошута, буд.6. (E-mail: aab-economics@kmf.org.ua), Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК7637 від 19 липня 2022 р.

Друк: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м.Ужгород, 88000. E-mail: print@rik.com.ua). Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК5040 від 21 січня 2016 р.

Підписано до друку 20.09.2023.
Шрифт «Times New Roman».
Папір офсетний, щільністю 80 г/м².
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 27,46.Формат 70x100/16.
Замовл. №456. Тираж 50.